

"בין הכוונות"

תחקיר אירוע:

שימוש ב'נוהל שכן' במהלך לחימה

במבצע "עופרת יצוקה"

(אירוע חיילי גבעתי)

-15.1.2009-

כללי:

1. תאריך האירוע: יום חמשי, י"ט שבט תשס"ט, 15.1.2009.
2. מקום האירוע: שכונת תל אלהווא – עזה.
3. תיאור כללי של האירוע: במהלך מבצע 'עופרת יצוקה', חיילי הפלחה"ן של חטיבת גבעתי השתלטו על מבנה. במהלך סריקת המבנה מאמל"ח נמצאו בו תיקים חשודים. שניים מן החיילים בדקו את התיקים באמצעות ילד ששהה במבנה.
4. תוצאות האירוע: בעקבות ועדת החקירה הבינלאומית (דו"ח גולדסטון) לבדיקת אירועי 'עופרת יצוקה', הועמדו שני החיילים לדין **פלילי** ע"י הפרקליטות הצבאית באשמת 'חריגה מסמכות עד כדי סיכון חיים' (עד 3 שנות מאסר בכלא אזרחי) ו'התנהגות שאינה הולמת'.
5. השלכות האירוע: החיילים נאלצו להוציא הוצאות כספיות גדולות כדי לנסות להוכיח את חפותם. פסק הדין בעניינם ניתן בתאריך כ"ה תשרי ה'תש"ע (3.10.2010). שני הלוחמים נמצאו אשמים בשני סעיפי האישום; גזר דינם טרם נקבע. בקרב החיילים וחבריהם נוצרה מרירות והתפתחה תחושת "בגידה ונטישה" ע"י המערכת הצבאית. 3 חיילים בצוות הלוחם הודיעו שלא יתייצבו למילואים.

כללי:

חשיבות התחקיר

חשיבות התחקיר היא בהיותו מלמד על:

1. רלוונטיות של חלק מן התקנות באמנות הבין-לאומיות ללחימת צה"ל.
2. תרבות לקיחת האחריות בצה"ל.
3. תפקידה ותפקודה של הפרקליטות הצבאית.

הרקע לתחקיר:

1. כל הנתונים בתחקיר נגבו מן המשתתפים באירוע (מכלי ראשון), ולא ממקורות חיצוניים.
2. שמות החיילים שהעידו על פרטי האירוע ונסיבותיו אינם מוזכרים בגוף התחקיר, מטעמים מובנים.
3. חלק מן הנתונים נאספו על ידי עיתונאים מייד לאחר המקרה, ולא על ידי צוות "בין הכוונות".

מוקדי התחקיר:

1. האם הפיקוד הבכיר מצפה מן הכוחות הלוחמים להבדיל בין אוכלוסיה אזרחית לבין אויב לוחם?
2. האם ניתנו לחיילים כלים להבחין בין האוכלוסיה האזרחית לבין לוחמי האויב?
3. מה הייתה ההתנהלות בשטח במהלך מבצע 'עופרת יצוקה'?
4. האם החיילים חרגו מסמכות באירוע זה, ובמידה שכן, האם יש מקום להעמידם על כך לדין?

אירוועים קודמים:

מקרה ביצוע 'נוהל שכן' ע"י מג"ד אגוז:

לאחר מבצע "עופרת יצוקה" הועמד לדין מג"ד אגוז, סא"ל דוד זיני, בעקבות תלונה של פלשתינאי על כך שאולץ על ידי חיילי גולני להיכנס לבית ולדרוש מחוליית חמאס להיכנע. במצ"ח חקרו את הפלשתינאי וכן כעשרים חיילים וקצינים שהיו מעורבים באירוע, ומסקנת החקירה הייתה שהפלשתינאי היה זה שביקש שוב ושוב שיונח לו להיכנס לבית כדי לשכנע את החוליה להיכנע, כדי למנוע את הריסת הסית על ידי הכוח.

למרות שפסיקת בג"ץ האוסרת 'נוהל שכן' מאפשרת ביצוע דבר זה 'בדיעבד', ולמרות שהתברר שהדבר קרה מרצונו החופשי ובשל בקשתו של הפלשתינאי, הורה הפצ"ר על דין משמעת כנגד המג"ד.

המג"ד נשפט על ידי מפקד פיקוד צפון, אלוף גדי אייזנקוט, ונפסקה לו התראה. לאחר המשפט אמר האלוף אייזנקוט שפסק לסא"ל זיני עונש קל זה בשל מורת רוחו מהעמדה לדין.

עזר להבנת האירוע:

בין
הכוונות
מכוונים את צה"ל
למטרה

השתלשלות האירוע:

1. ב 15 לינואר, היום השנים-עשר לפעולה הקרקעית במבצע "עופרת יצוקה". יצא הגדס"ר של חטיבת גבעתי, רכוב על אכזריות, משטח כינוס לשכונת תל-אלהווא.
2. בשעה 6:00 בבוקר הכוח הגיע אל היעד.
3. כוח שריון סגר את האזור.
4. גדוד הסיור התחלק לשלוש פלוגותיו, וכל פלוגה קיבלה משימה להשתלט על בנין. גובה המבנים: כ-10 קומות כל אחד.
5. פלוגת החה"ן קיבלה את הבניין האמצעי (עזר מצורף).
6. בשעה 08:30 צוות הסריקה של הפלחה"ן, שמנה 12 לוחמים, פרץ למבנה.
7. עם הפריצה נורה על הצוות RPG ע"י ילד (לוחם) בן 13.
8. מייד לאחר הפריצה ירד הצוות לקומת המרתף של המבנה.

השתלשלות האירוע:

9. בקומת המרתף הסתתרו קרוב ל-30 איש: כעשרה גברים, כעשר נשים וכעשרה ילדים עם חפציהם.
10. חוליית הפריצה של הצוות עלתה בחזרה לקומת הכניסה, וחוליית הסריקה (6 לוחמים) נותרה במרתף, לסרוק את המקום ולשמור על התושבים המכונסים.
11. קומת המרתף הייתה גדולה ומלאה חפצים, כך שפעולת הסריקה הייתה קשה (הסריקה נמשכה כ-12 שעות).
12. במהלך הזמן הזה ביצעה שאר הפלוגה סריקות של קומות המבנה העליונות.
13. חוליית הסריקה הפרידה את הגברים מן הנשים והילדים, והעבירה אותם לחדר אחר בקומת המרתף. הגברים נאזקו.
14. שני לוחמים שמרו על פתח המבנה בקומת הקרקע ושני לוחמים שמרו על הגברים המכונסים בחדר.

השתלשלות האירוע:

15. שני לוחמים בלבד נותרו לשמור על כ-20 הנשים והילדים (שלא נכפתו), ולביצוע הסריקה של חפצי השוהים במקום.
 16. הלוחמים פנו אל ילד שנראה שנראה בוגר מן האחרים, כדי שייפתח את התיקים בזה אחר זה. הילד בדק כמה תיקים, עד שהתקשה בפתיחת תיק נעול.
 17. החיילים לקחו עמם את הנער ונסוגו כמה צעדים לאחור וירו בתיק. התיק לא התפוצץ.
 18. החיילים החזירו את הנער לשאר הקבוצה, ומשלב זה המשיכו שני החיילים לבדוק את החפצים בעצמם.
 19. לאחר כ-12 שעות עזב הגדוד את השכונה.
- יודגש:** לאורך כל האירוע, מתחילתו ועד סופו, התנהלו חילופי אש כבדים בסביבות המבנה, מירי נק"ל ועד ירי פגזי טנקים.

השתלשלות האירוע:

ממצאים נוספים:

בשטח

1. בין הגברים בבניין היו פעילי טרור.
2. כמה ימים לפני המקרה מצאו הלוחמים תיק מעין זה, מלא אמל"ח.
3. הלוחמים העידו שפנו לאזרח לפתוח את התיק כיוון שחששו שהוא ממולכד.
4. לאורך כל המבצע בסיטואציות השונות שנתקל בהם הגדס"ר, שיקול הדעת לזיהוי מצב סכנה, ואפ' לביצוע ירי, ניתן ללוחמים בשטח.
5. בבניין אכן נמצאו אמצעי לחימה.
6. בכלל האירוע, מפקד הצות היה בסביבת קומת המרתף.

השתלשלות האירוע:

ממצאים נוספים (המשך):

הצוות

7. כלל הלוחמים בצוות הסריקה הינם בוגרי קורס פיקודי (קורס מ"כים) ולאחר שרות של שנתיים ושמונה חודשים בגדס"ר (מ"א).
8. הלוחמים לא קיבלו שום הוראה ספציפית לגבי הליכי בדיקת חשודים וחפציהם.
9. ללוחמים ולמפקדיהם (כמו למרבית הכוח הלוחם בצה"ל) לא היה מושג מה היא "אוכלוסיה מוגנת" (אליה התייחס דו"ח גולדסטון), ומה דינה ע"פ האמנות הבינ"ל.

השתלשלות האירוע:

ממצאים נוספים (המשך) כללי

10. בכל גזרות העימות, עד היום, מבצעים בצה"ל בדיקת תיקים ע"י אזרחים.

11. במהלך המשפט, אף אחד משרשרת הפיקוד לא הגן על הלוחמים ולא הצדיק, מבצעית, את התנהלותם.

12. יודגש, שלאורך כל האירוע, מתחילתו ועד סופו, התנהלו חילופי אש כבדים בסביבות המבנה.

13. בתאריך 28.7.2010 התבטא הרמטכ"ל רא"ל גבי אשכנזי, כי המצב ברצועת עזה במהלך המבצע היה שונה מן המצב שבעקבותיו הורה בג"ץ לאסור את הנוהל: "צריך לזכור שזה היה תוך כדי קרב, לא מצב של אוכלוסייה כבושה אלא שטח לחימה וזה מצב שונה" אמר הרמטכ"ל.

לאחר האירוע:

1. בעקבות דו"ח גולדסטון, כארבעה חודשים אחרי האירוע, נפתחה חקירה במצ"ח.
2. החקירה נפתחה אחרי שהחיילים כבר שוחררו מן השרות הצבאי, וכחודש לפני השתחררות החיילים מסמכות בית המשפט הצבאי לשופטם ('תחולת החוק הצבאי').
3. הפרקליטות הצבאית התייחסה למעשה בדיקת התיקים על ידי קטין כאל הפרת פס"ד בג"ץ שאוסר נוהל שכן.
4. שני החיילים שבדקו את התיקים הועמדו לדין פלילי לפני ביהמ"ש הצבאי בגין 'חריגה מסמכות', עברה שעונשה עד שלוש שנות מאסר, ובגין 'התנהגות שאינה הולמת'.
5. באירועים מבצעיים, העמדה לדין פלילי ולא משמעתי היא מעשה נדיר, אפילו במקרים בהם נגרמה פגיעה בנפש.

מסקנות:

תשובות למוקדי התחקיר

1. הפיקוד הבכיר מצפה מן הלוחמים שיבדילו, גם בשעת מלחמה ובעיצומו של קרב, בין אזרחי האויב לבין לוחמיו.
2. ללוחמים באירוע זה לא ניתנו הנחיות וכלים לברור בתוך קבוצה שאיננה לובשת מדים, בין אזרחים שאינם שותפים ללחימה לבין לוחמי אויב, אלא הדבר הושאר לשיקול דעתם בשטח.
3. באופן כללי, ההתנהלות של הלוחמים הייתה להתייחס לכל אזרח אויב כאל סיכון פוטנציאלי עד שיוברר אחרת.
4. ההעזרות באזרח אויב לבדיקת חפצים, כאשר הדבר עונה על צורך מבצעי, הינה התנהלות מקובלת בשטח בגזרות הלחימה השונות (יו"ש, וכל שכן עזה). לכן ברור שלא היה מקום להעמדה לדין באירוע זה, בטרם תצא פקודה ברורה לשינוי הנהלים.

פערים:

1. אל אף הדרישה לאבחנה בין אוכלוסיה אזרחית לבין לוחמים, לא הוגדרו בפקודות ובנהלי הצבא, כמו גם בחוק או בפסקי דין, פרמטרים לביצוע אבחנה זו.
נראה שקביעת פרמטרים כזו אף אינה אפשרית מן הסיבות הבאות:
 - א- האויב הפלשתינאי איננו מעמיד מול צה"ל צבא לובש מדים, אלא ציבור הטרוגני של אוחזי נשק (כולל הסמוי מן העין ולאז מזדמן).
 - ב- ישנה השתתפות פעילה של **נשים וילדים** בלחימה.
 - ג- האויב לוחם מתוך שטחים אזרחיים 'מוצהרים ומוגנים', וזאת בכוונה תחילה, על מנת להשתמש באוכלוסיה הבלתי לוחמת כשמיכת מגן וכדי להקשות על ההבחנה האמורה.
 - ד- האוכלוסייה ה'מוגנת' מספקת תמיכה רחבה ללוחמים ונותנת עורף לוגיסטי פעיל לאוחזי הנשק, כך שכמעט מן הנמנע להבחין בין 'אזרח תמים' לבין 'ג'ובניק'.

טקטיקה:

1. החלטה לשלוח לוחמים לסרוק בית על חפציו בצורה ידנית, ללא שכלבי גישוש של יחידת עוקץ יסרקו את הבית תחילה, הייתה החלטה שגויה שהעמידה בסכנה את חיי הלוחמים (ואגב כך גם את חיי השוהים במבנה).
2. ההחלטה הראשונית של הלוחמים שלא לפתוח את התיק בעצמם הינה החלטה נכונה ומבצעית מכיוון שהם היו מופקדים על שמירתם של כ-20 חשודים לא אזוקים. עיסוק ממושך בסריקה אישית של התיקים פוגע ביעילות השמירה, וגם מקשה על תפקוד תקין במקרה של התנפלות פתע של יחיד או קבוצה.
3. הפנייה לקטין לביצע הבידוק הינה טבעית בסיטואציה הנתונה, כיוון שכל הגברים היו אזוקים בחדר אחר (בשל המצאות מחבלים בין הבוגרים במבנה).

טקטיקה:

4. אין קשר בין החשש, המוצדק כשלעצמו, של הלוחמים שהתיק ממולכד, לבין פנייתם לאחרים לפתוח את התיק וכל שכן להחלטתם לירות בו - וזאת בשל היותם במקום סגור יחד עם הבודק עצמו. אם התיק אכן היה ממולכד, הפגיעה בלוחמים הייתה, בכל מקרה, ודאית. במקרה של חפץ החשוד כממולכד היה על הלוחמים לדאוג לפיצוץ במקום בטוח.

נורמות וערכים:

1. מכיוון שלמרות פסיקת הבג"צ המתעלמת מן הצרכים המבצעיים, 'נוהל שכן' מופעל ביחידות הלוחמות כשיגרה, יחס הפצ"ר לאירוע הנידון מעלה חשד לחוסר ענייניות ולקיום משפט ראווה המשרת צרכים פוליטיים ומדיניים (דו"ח גולדסטון) אך לא את צה"ל.
2. המפק"צ, שנכח בשטח ונתן לחיילים את הפקודות לשמור על החשודים ולסרוק את חפציהם, התנער במהלך המשפט מלוחמיו. התנהגותו זו עומדת בניגוד לערך 'אחריות' כפי שהוא מופיע בקוד האתי של צה"ל: "החייל... יפעל... כשהוא נכון לשאת באחריות לתוצאות פעולותיו".
3. הימנעות שרשרת הפיקוד המבצעי (למעט המג"ד) מלהתייצב לימין הלוחמים בשטח ולהעיד במשפט על הצורך המבצעי המובהק שבהתנהלות הלוחמים, מהווה דוגמה שלילית לחיילים הזוטרים ומחדדת את תחושת הנטישה שחשים חיילים רבים בגדס"ר ובכלל.

מקרה סרן ורדי ז"ל:

בתאריך 6.7.2004, יצא כח של שייטת 13 למחנה הפלטים בית אילמא שבצפון העיר שכם כדי לעצור את ביאמן פרג', ראש החזית העממית בעיר, ואת סגנו. הכוח ביקש לתקוף את פרג' מהאוויר בגלל הסיכון הגבוה שבביצוע המעצר, אך מפקד החטיבה סרב כדי שיעבדו "נקי, מסודר, שקט ובלי טילים". הלוחמים יצאו למעצר, כיתרו את המבנה בו הסתתרו המבוקשים וקראו למחבלים מבחוץ להסגיר את עצמם (נוהל "אזהרה מוקדמת"). מפקד הכח שב וביקש תקיפה אווירית או, לחילופין, אישור לשיגור נ.ט. לעבר המחבלים שבבניין, אך שוב סרבו לבקשותיו. המתבצרים פתחו באש על הלוחמים והשליכו על הכח רימונים, מהם נפצעו שני לוחמים. הצוות השיב אש. אחד המחבלים הסתער על שני לוחמי השייטת, ופצע שני לוחמים פצעים קשים. אחד הלוחמים ירה בו אך רותק למקומו תחת אש. בהיחלצות לעזרתו נהרג מפקד הצוות, סרן מורן ורדי.

במהלך הקרב הצליח פרג' להימלט לבניין סמוך ולהסתתר בו. לבסוף זומן מסוק קרב שהפציץ את המבנה וגרם להרג שני מחבלים נוספים. במהלך חילופי האש נהרגו גם שני אזרחים שסרבו להישמע להוראות הכח לפתוח את דירתם. לאחר מותו קיבל סרן ורדי צל"ש על אומץ לבו בקרב.

לאחר האירוע התלוננו הוריו של סרן ורדי לאלוף ישראל זיו, שכיהן אז כראש אגף המבצעים במטכ"ל והיה אחרי מתוקף תפקידו על נהלי הפתיחה באש, כי בנם נהרג בגלל הפקודה לא לירות טיל על הבית. על כך השיב להם האלוף כי "אזרחי האויב לא פחות חשובים מחיילי צה"ל", ובשל כך נאסר הירי.

לסיכום: ההימנעות משימוש בירי מרחוק במקרה זה, לא רק שלא מנעה הרג אזרחים אלא שהביאה למותו של סרן ורדי.

"בין הכוונות" הוקם על ידי יוצאי צבא צעירים, כדי לכוון את צה"ל למטרתו - המלחמה באויבי ישראל. במשך הזמן חברו אל הארגון קצינים, פסיכולוגים ועורכי דין. הארגון פועל לחיזוק רוח הלחימה בקרב חיילי צה"ל ולמתן גיבוי רחב ללוחמים בשטח.

אגף התחקירים של הארגון עוסק בביצוע תחקירים על אירועים בצה"ל במטרה לבחון את מנגנוני הביקורת הפנימית בצה"ל ואת יעילותם במתן כלים לשיפור האפקטיביות של המערך הלוחם, וכן את השפעת ארגוני השמאל על אופי ודרך הלחימה. בנוסף, פועל ארגון "בין הכוונות" במישורים הבאים:

תמיכה בחיילי צה"ל בשטח: פעילי הארגון מסתובבים מידי שבוע באזורים בהם מתנהלת פעילות מבצעית ומחלקים צ'ופרים לחיילים.

מתן תמיכה משפטית לחיילים שלחמו למען עם ישראל, וכעת עומדים לדין בעקבות מעשי בוגדנות של ארגונים העוינים לצה"ל.

יצירת תמיכה ציבורית לחיילים אלה במהלך החקירות והמשפטים.

הפעלת מוקד פניות חם לסיוע לחיילים שנקלעו לקשיים משפטיים או נפשיים עקב ביקורת בלתי עניינית על פעילותם המבצעית. (אם אתה מכיר חייל כזה - צור עמנו קשר. אנחנו נילחם בשבילך!)

מוקד 'בין הכוונות' (אריה): 052-7789955

חפשו אותנו בפייסבוק: בין הכוונות למטרת צה"ל...

אל תתנו להם לחקור !

אלוף (מיל") אורי שמחוני

בעוד הארץ רוגשת בסערה בשלולית המקומית המכונה מסמך גלנט, התפרסמה באחד ממוספי סוף השבוע ידיעה מהותית ומרגיזה בהרבה. 500 חיילים, כך נכתב ולא הוכחש, נמצאים בחקירת מצ"ח בעקבות מבצע עופרת יצוקה.

לפני שנים הרבה, בשיחה עם מפקדי אז, אלוף פיקוד הצפון יצחק חופי, אמר חופי: תפקידי כאלוף הוא לעמוד במרכז הבית ולהחזיק בשתי ידי את הגג, כדי שכולכם תוכלו לעבוד. רוצה לומר, הבית הוא הפיקוד; כל מה שמעליו - המטכ"ל, הממשלה, המערכות השונות, העולם - הוא הבעיה שלי, לא שלכם. אתם תעשו את מה שאתם צריכים לעשות, אני אחראי שהגג עם כל מה שמעליו לא יקרוס על ראשכם.

קוראים לזה גיבוי, וזהו הערך הראשון של מנהיגות צבאית. אם אין גיבוי, אין כלום. חיילים בלי גיבוי תמיד יעדיפו לא לעשות שום דבר. כשלא עושים - לא שוגים.

חוקרי מצ"ח אמורים לחקור מקרים שבהם יש חשד לפגיעה בטוהר מידות בצבא - גניבה באפסנאות, שימוש פרטי ברכב וכדומה. ממתי חוקרי מצ"ח נכנסים ליחידות קרביות כדי לחקור אירועי קרב? אילו כלים יש להם כדי לבצע מלאכה זאת? מה הם יודעים, מהו מקור הסמכות המוסרית שלהם? האם החוקרים, וגם השופטים שידונו במקרה, היו פעם בקרב? האם עמדו פעם בעצמם לפני דלת שלא ידוע מה ומי מחכה מאחוריה - אולי מטען ממולכד, אולי לוחמים חמושים - האם יש להם מושג מה עובר בראשו של החייל הראשון בטור? בראשו של המפקד הזוטר? האם אי פעם שרק כדור ליד אוזנם? האם כוסו פעם בענני עשן וברסיסים?

מפקדים ולוחמים אינם מתמודדים עם בעיות משפטיות ואינם מתעמקים בחוקים. אזרחים? כל הטרוריסטים בעולם הם אזרחים. חמושים? אם אין רואים נשק, אפשר להיות בטוחים שאין נשק? במצבי קרב, ההתלבטות

היא בין לחיות או למות; הלוחם צריך להרוג, כדי לא להיהרג. במצבים אלה אין נכון מוחלט ולא נכון מוחלט. ההחלטות תמיד יחסיות, תמיד יש לבחור בין כמה חלופות ואת ההחלטות יש לקבל במהירות, תחת לחץ ובתנאי אי ודאות. פעמים רבות אדם אחד מקבל את ההחלטות לבדו, אבל מישהו צריך לעשות זאת. וכדי שהמישהו הזה יוכל להחליט, קיים הגיבוי של המפקדים. לעולם לא נדע מה היה קורה אם היתה מתקבלת החלטה אחרת. מרגע שהמעשה הצבאי נעשה, הניסיון לשפוט אם היה זה מעשה נכון או לא יישאר תמיד בגדר ספוקלציה.

לשם מה חקירות מצ"ח, אם כן? האם הן בסך הכל מחווה לעולם? כמה נאיוויות יש באמונה שמחוות משפיעות על אינטרסים!

כדי לבחון את ההחלטות שהתקבלו בקרב ולאפשר שיפור באירוע הבא, קיים התחקיר המבצעי. התחקיר מבוצע קרוב לאירוע ככל האפשר, בנוכחות המפקדים עצמם ובנוכחות המפקדים של המפקדים. בתחקיר כולם מדברים וכולם שומעים את כולם ואין צורך להישבע לומר את האמת. כולם מדברים אמת, גם אם היא כואבת. בתחקיר היחידתי מי שטעה קם ואומר, טעיתי, גם במקרים שאיש מלבדו לא ראה ולא ידע. רק מי שהיה שם מבין.

איך מפקד פיקוד, מפקד אוגדה או מפקד חטיבה מרשה לחוקרי מצ"ח להיכנס ליחידתו ולקחת חיילים לחקירה על מבצע שהוא עצמו פיקד עליו? הוא נתן את ההוראות והוא אחראי לתוצאות. איך מפקד בכיר יכול להמשיך לעמוד בראש היחידה אחרי שחיילי מצ"ח חקרו את פקודיו? לאיזו הערכה הוא מצפה מחייליו?

אם מישהו חושב שהוא יודע לעשות את הפעולות באופן טוב יותר, בבקשה. במבצע הבא יישלחו לקרב חוקרי מצ"ח, הפרקליטים הצבאיים וכל מי שיודע איך צריך להתנהג כדי שהעולם יאהב אותנו. כשהם יחזרו, אמנם מתים אבל טהורים כחוק, ודגל המדינה יהיה מתוח על ארונותיהם ללא קמט, נקי נקי, והרובים של משמר הכבוד יהיו נקיים נקיים, כי רק נשק שמעולם לא ירה הוא נשק טהור, ומפקד משמר הכבוד יצעק "אש" והמשמר יענה "כדור, כדור, כדור" כדי שהנשק יישאר טהור, יחליטו למנות ועדת חקירה. לוועדה ימנו לוחמים, אבל לא יישאר להם את מי לחקור. ואת הדי הצחוק מעזה ישמעו עד קצווי ארץ.

אלוף (מיל') שמחוני היה קצין חי"ר וצנחנים ראשי וראש מחלקת הדרכה בצה"ל...